

U skladu sa odredbom člana 13 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list Crne Gore", br. 41/18), Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, sačinilo je

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI NACRTA ZAKONA O ŠTRAJKU

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 30. jula do 08. septembra 2025. godine.

Način sprovođenja javne rasprave: Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu Zakona o štrajku, upućivanjem javnog poziva građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim drugim zainteresovanim licima, organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju predmetnog nacrta.

Javna rasprava je trajala 40 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, <https://www.gov.me/mrzs>.

Zainteresovani subjekti svoje primjedbe, predloge i sugestije na Nacrt Zakona o štrajku, dostavljali su u pisanom obliku Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Rimski trg, broj 46, 81000 Podgorica – putem pošte, direktno na arhivu Ministarstva i na e-mail adresu: vlastimir.knezevic@mrzs.gov.me.

U okviru javne rasprave o Nacrtu Zakona o štrajku, Ministarstvo je organizovalo Okrugli sto u ponedjeljak, 08. septembra 2025. godine, u Podgorici.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: državna sekretarka Anđela Bašović, državna sekretarka Anđela Nedović, Vlastimir Knežević, samostalni savjetnik I u Direktoratu za socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje i prof dr Vesna Simović Zvicer, ekspertkinja Međunarodne organizacije rada.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Maja Perišić Četković, Ivana Bošković, Irena Joksimović, predstavnici Unije slobodnih sindikata Crne Gore Srđa Keković, Ivana Mihajlović i Jovan Drašković, predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore Suzana Radulović, Rumica Kostić i Filip Lazović, Radomir Božović, predstavnik Sindikata prosvjete Crne Gore, predstavnici Željezničke infrastrukture Crne Gore Marina Bošković i Oliver Sošić, predstavnici Crna Gora Put AD Miodrag Sekulić i Ljubiša Lazović, predstavnica Ina Crna Gora Valentina Stanić i predstavnice Sport Vision DOO Darinka Joksimović i Marina Kraljević.

U toku trajanja javne rasprave svoje predloge i sugestije na Nacrt Zakona o štrajku, putem mejla, dostavili su: Crnogorski Telekom AD, Podgorica, Unija poslodavaca Crne Gore, Unija slobodnih

sindikata Crne Gore, Sindikat uprave i pravosuđa Crne Gore, Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica , Crnogoraput AD Podgorica i Savez sindikata Crne Gore.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

1. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Crnogorski telekom AD Podgorica

1. U članu 9 stav 1 zamijeniti riječ “ sindikat osnovan “ sa riječju “ reprezentativni sindikat “ :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Ovo iz razloga što kod jednog poslodavca može biti osnovano više sindikata , a da svi ti sindikati nijesu reprezentativni.Sa ovakvo odredbom se otvara mogućnost zloupotreba, te da poslodavac bude u konstantnom štrajku. Po zakonu pravo na kolektivno pregovaranje ima reprezentativni sindikat.Osim navedenog naredne odredbe Zakona govore samo o reprezentativnom sindikatu.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je suprotan Preporuci Savjeta Evrope, u vezi primjene člana 6, stav 4 Evropske socijalne povelje. Naime, štrajk je osnovno socijalno pravo, tako da pravo na organizovanje štrajka treba da pripada svakom sindikatu, nezavisno od statusa reprezentativnosti.

2.U članu 12 stav 1, poslije riječi “ 24 sata prije početka štrajka upozorenja” dodati riječi “ i najmanje 3 dana prije početka štrajka upozorenja u djelatnostima od vitalnog/javnog interesa”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Predvidjeti duži rok za najavu štrajka upozorenja u djelatnostima od vitalnog/javnog interesa. Ovo zbog što se u tim djelatnostima i tokom trajanja štrajka upozorenja mora organizovati minimum procesa rada (npr.neprekidnost pružanja elektronskih komunikacionih usluga ili za Hitne službe, i sl.) jer ovim Zakonom nigdje nije izuzeta obaveza da se u djelatnostima od vitalnog/javnog interesa organizuje minimum procesa rada tokom trajanja štrajka upozorenja.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, zbog cilja koji štrajk upozorenja ima, kao i zbog činjenice da traje samo jedan sat, a u djelatnostima od vitalnog značaja postoji obaveza poštovanja minimuma procesa rada i u slučaju štrajka upozorenja.

3. U članu 13 stav 8. umjesto riječi “nadležni organ sindikata” treba da stoji “ nadležni organ reprezentativnog sindikata”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Odredbe ovog Zakona govore samo o reprezentativnom sindikatu. Osim toga, pravo na kolektivno pregovaranje,shodno zakonskim određenjima, ima samo reprezentativni sindikat

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je suprotan Preporuci Savjeta Evrope, u vezi primjene člana 6, stav 4 Evropske socijalne povelje. Naime, štrajk je osnovno socijalno pravo, tako da pravo na organizovanje štrajka treba da pripada svakom sindikatu, nezavisno od statusa reprezentativnosti.

4. U članu 15 stav 2. na kraju teksta dodati i riječi “i to u roku od 48 časova prije dostavljanja odluke o stupanje u štrajk”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Obzirom da odluka o stupanju u štrajk sadrži i mjesto održavanja štrajka, te obzirom da se ta odluka dostavlja poslodavcu pet odnosno deset dana prije početka štrajka, to smatramo da je potrebno definisati u kojem roku prije dostavljanja odluke treba da se postigne dogovor za mjesto štrajka.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer u skladu sa članom 13, stav 1 mjesto održavanja štrajka treba da bude navedeno u odluci o stupanju u štrajk.

5. Smatramo da u članu 15 stav 3. treba dodati i rečenicu “ U djelatnostima od vitalnog/javnog interesa poslodavac je dužan da obavijesti štrajkački odbor o mjestu održavanja štrajka najmanje 48 sati prije dostavljanja odluke o stupanju u štrajk, vodeći računa da se ne naruši pravo zaposlenih na štrajk, te i bezbjednost, rad i poslovni proces.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Odluka o stupanju u štrajk sadrži i mjesto održavanja štrajka i ista se dostavlja poslodavcu pet, odnosno deset dana prije početka štrajka. Smatramo da u djelatnostima od vitalnog/javnog interesa, a zbog prirode djelatnosti, mjesto održavanja štrajka mora biti određeno od strane poslodavca iz razloga da se ne ugroze bitni poslovni procesi, te i bezbjednost zaposlenih koji učestvuju i koji ne učestvuju u štrajku (npr. DATA centar u elektronskim komunikacijama ima poseban režim ulaska i boravka ovlašćenih lica, a sa ovakvom odredbom nema nikakvog ograničenja da i ta lokacija bude mjesto štrajka).

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer u skladu sa članom 13, stav 1 mjesto održavanja štrajka treba da bude navedeno u odluci o stupanju u štrajk.

6. U članu 16 stav 4. treba usaglasiti sa stavom 1 istog člana

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Stav 4 je suprotan stavu 1 ovog člana, jer po stavu 1 poslodavac nema nikakvo učešće u obrazovanju štrajkačke straže. Predlog da se broj straže definiše kao % od broja učesnika štrajka, ovo iz razloga što nije isto u pogledu izvršavanja zakonskih obaveza štrajkačke straže imati navedeni broj od 4 člana straže ukoliko je u štrajku npr. 50 zaposlenih u odnosu na broj od npr. 250 zaposlenih.

ODGOVOR:

Prihvaćen je raniji prijedlog da se u članu 16 briše stav 4.

7. U članu 17 stav 5. treba isključiti kao dostupno sredstvo za rad “personalni računar, pristup internetu i e-mailu”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Kod većeg broja firmi personalni računar (internet i e-mail) čini osnovno sredstvo rada sa kojim se ima pristup raznim poslovnim programima-sistemima poslodavca. Po definiciji iz ovog Zakona “štrajk je prekid rada”, te time nema potrebe da zaposleni koji je u štrajku ima i mogućnost pristupa personalnom računar (internetu, e-mailu) kao osnovnom sredstvu rada.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi predloženo rješenje u praksi značilo ograničavanje prava na štrajk.

8. Usaglasiti termin u naslovu poglavlja “Štrajk u djelatnostima od vitalnog značaja” sa terminima u nastavku Zakona te staviti “Štrajk u djelatnostima od javnog interesa”.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

Usaglasiti sa terminom "javni interes" koji se koristi u narednim članovima Zakona, kada su u pitanju navedene djelatnosti. Osim navedenog, zakoni kojima se regulišu predmetne djelatnosti iste formulišu kao “djelatnosti od javnog interesa” (npr. član 3. Zakona o elektronskim komunikacijama).

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, je se navedene djelatnosti regulišu u okviru poglavlja III: Ograničenje prava na štrajk.

Osim toga, nije svaka djelatnost od javnog interesa u smilu ostvarivanja prava na štrajk od vitalnog značaja, već su to samo djelatnosti čiji bi prekid rada zbog prirode posla mogao da ugrozi život, lična sigurnost ili zdravlje dijela ili cjelokupnog stanovništva.

9. U članu 24 stav 1. treba brisati riječi “ uz konsultovanje štrajkačkog odbora,”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:

Smatramo da je neophodnim da poslodavac samostalno odlučuje o zaposlenim koji će biti uključeni u minimum procesa rada. Ovo iz razloga što poslodavac ima zakonsku obavezu obezbjeđenja minimuma procesa rada radi bezbjednosti javnog interesa i potreba građana/pravnih subjekata, bolje poznaje organizaciju posla po aktu o minimumu procesa rada i koji zaposleni mogu odgovoriti poslovima predviđenim aktom o minimumu procesa rada. U skorijoj praksi organizovanja štrajka je bilo situacija da je štrajkački odbor odredio veći broj zaposlenih štrajkača u minimumu procesa rada od broja koji je bio predviđen aktom o minimumu procesa rada. Time se vrše i zloupotrebe sa ciljem da se zaposlenom učesniku štrajka obezbijedi i primanje zarade kao učesniku minimuma procesa rada, a na koju po Zakonu nema pravo tokom učešća u štrajku. Osim toga, za pojedina radna mjesta su bili određeni i zaposleni koji nemaju

kvalifikacije da obavljaju poslove radnog mjesta koji su određeni aktom o minimumu procesa rada kao obavezni poslovi.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer Nacrtom zakona nije predviđena obaveza poslodavaca da u postupku konsultovanja prihvati mišljenje/prijedlog sindikata.

10.Dopuna člana 27 tako što se poslije stava 2 dodaje novi stav 2a koji glasi: " Shodno prethodnom stavu, zaposleni koji učestvuje u štrajku nema pravo na naknadu zarade za vrijeme državnih i vjerskih praznika, te ni na zaradu za vrijeme plaćenog odsustva predviđenog za događaje definisane Zakonom o radu i kolektivnim ugovorima i to dok učestvuje u štrajku.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:

Navedeni član 27 stav 2 je definisao da zaposleni učesnik u štrajku nema pravo na zaradu, ali isti nije definisao i kakav je status prava na naknadu zarade, te i zarade po osnovu plaćenog odsustva za događaje definisane Zakonom o radu i kolektivnim ugovorima (da li ima pravo na plaćeno odsustvo za rođenje djeteta i da mu se za taj period obračuna pripadajući dio zarade, zatim za vrijeme učešće predstavnika zaposlenih u obukama organizovanih od strane trećih lica i sl.).

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Naime, u članu 27, stav 2 Nacrta zakona je predviđeno da zaposleni koji učestvuje u štrajku nema pravo na zaradu, odnosno naknadu zarade koja bi mu pripadala u skladu sa zakonom, osim ako se strane u sporu drugačije sporazumiju. Naknada zarade se ostvaruje (između ostalog) i zbog odsustva u dane praznika, kao i u drugim slučajevima plaćenog odsustva.

11.U članu 28 treba poslije stava 3 dodati i novi stav (4) koji glasi: „ Veća zarada u smislu prethodnog stava se ne smatra novčani dodatak na zaradu zaposlenog koji je posljedica sprovođenja poslovne odluke poslodavca koja je donijeta i stupila na snagu prije početka štrajka i koji se dodjeljuje svim zaposlenim kod poslodavca nezavisno od toga da li su ili ne učesnici štrajka.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11:

Smatramo da je potrebno urediti i pitanje sprovođenja odluka poslodavca donijetih prije dana početka štrajka, te i odluka koji se tiču dodataka na zaradu. Ovaj predlog je i posljedica ranije prakse kod organizovanja štrajka kada je prije dana početka štrajka (npr. 11.10.2021.g.) poslodavac donio odluku o dodatku na zaradu (npr. 15.07.2021.g.) i to sa odloženim datumom njene primjene (npr. 01.01.2022.). Po nalogima nadležnog inspektora rada, odnosno Ministarstva te odluke su stavljene van snage sa obrazloženjem, da su suprotne članu 28 stav 4 zakona koji je bio na snazi u to vrijeme.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi u praksi otvorio mogućnost za zloupotrebe od strane poslodavca, posebno u situacijama kada je izvjesno da će doći do organizovanja štrajka.

12. Pored navedenog, smatramo neophodnim da se ovim Zakonom urede i radno pravne posledice štrajka, tako: da ugovori o radu na određeno vrijeme za učesnike u štrajku prestaju da važe istekom njihovog roka, nezavisno od trajanja štrajka; da su zaposleni učesnici štrajka dužni da poštuju odredbe ugovora o radu koji se odnose na obaveze zabrane konkurencije i čuvanja poslovne tajne; prekovremeni rad tokom štrajka u djelatnostima od javnog interesa, definisati u kojim situacijama je moguć kada se javi potreba u cilju obezbjeđenja minimuma procesa rada; definisati da li zaposleni koji je na bolovanju može biti učesnik štrajka (koji čini prekid rada), te i da ukoliko je u štrajku ne može primati naknadu zarade; nesporno je da poslodavac ne može zapošljavati nova lica koja bi zamjenjivala zaposlene učesnike u štrajku, međutim, trebalo bi regulisati da je nesporno da može zapošljavati lica na upražnjena radna mjesta predviđena u aktu o sistematizaciji (ukoliko to radno mjesto nije isto kao i mjesto na koje je raspoređen učesnik u štrajku) a radi zamjene zaposlenih koji su na roditeljskom odsustvu ili na dužem bolovanju i sl. da sa najavom štrajka poslodavac ima pravo da upozna zaposlene sa njihovim pravima i obavezama za vrijeme štrajka (putem e-maila i sl.).

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:

Smatramo da je bilo potrebno Zakonom urediti i navedene sugestije, ovo iz razloga što su se iste tokom prethodnog perioda javile kao dileme u realizaciji tokom trajanja štrajka.

ODGOVOR:

Neka od predloženih rješenja su već sadržana u Nacrtu zakona (član 27, stav 2), dok bi ostali prijedlozi značili ograničavanje ili obesmišljavanje prava na štrajk.

2. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Željeznička infrastruktura AD Podgorica

1. Primjedba na član 9 u dijelu koji predviđa izjednačavanje prava nereprezentativnih sindikata sa pravima reprezentativnih sindikata u pogledu organizovanja štrajka .

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Narušavanje pravnog poretka i kolektivnih pregovora: Zakon o radu u članu 184 jasno definiše reprezentativnost sindikata kao osnov za pregovaranje o pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa, uključujući i zarade, kroz kolektivne ugovore. Izjednačavanje prava svih sindikata u pogledu organizovanja štrajka, u vezi elemenata Kolektivnog ugovora, dok je pravo na potpisivanje kolektivnog ugovora i dalje rezervisano za reprezentativne sindikate, stvara pravni paradoks., odnosno kreira jednu pravno neriješivu situaciju. To praktično znači da bi nereprezentativni sindikati mogli da organizuju štrajk s ciljem ostvarivanja zahtjeva (npr. povećanja plata) o kojima im Zakon o radu ne dozvoljava da pregovaraju, jer je to pravo rezervisano za reprezentativne sindikate.

Podsticanje nestabilnosti: Ova zakonska odredba može dovesti do nestabilnosti u radnim odnosima. Umjesto da se pregovori vode s jednim, zakonski ovlašćenim partnerom, poslodavac bi bio izložen stalnim zahtjevima i pritiscima od strane više, pa čak i minornih sindikalnih organizacija. To bi ugrozilo kontinuitet poslovanja i stvorilo pravnu nesigurnost i na taj način stvorilo socijalne tenzije.

Neprihvatljivost ucjene kao pregovaračkog sredstva: Ako se štrajk, koji je zakonom definisan kao sredstvo za ostvarivanje prava, koristi za postavljanje zahtjeva o kojima se ne može pregovarati (jer to nije dozvoljeno zakonom), to ga pretvara u sredstvo ucjene. Takav čin ne bi trebalo da ima podršku u zakonskim odredbama.

Negativan uticaj na investicije i poslovanje: U javnom sektoru, gdje su zarade i radni odnosi strogo regulisani, ovakva promjena bi mogla stvoriti nestabilnost, što bi negativno uticalo na efikasnost i privlačnost investicija, jer se postavlja pitanje ko bi investirao u privredna društva gdje je pitanje organizovanja parališućeg štrajka svedeno i na mogućnost nezadovoljstva manje grupe zaposlenih koji su se sindikalno organizovali, a koji traže izmjenu koja je sadržana u KU i praktično odlučuju o sudbini većine.

Smatramo da je potrebno zadržati postojeći model u kojem je pravo na organizovanje štrajka, s ciljem pregovaranja o zaradama i drugim pravima iz kolektivnog ugovora, rezervisano za reprezentativne sindikate, koji su i jedini potpisnik istog sa poslodavcem. Ukoliko se u Nacrtu Zakona o štrajku zadrži odredba o izjednačavanju prava, odnosno ne pravi razlika između reprezentativnog i nereprezentativnog, predlažemo da se jasno precizira da **nereprezentativni sindikati ne mogu organizovati štrajk radi ostvarivanja zahtjeva koji se regulišu kolektivnim ugovorom**, s obzirom na to da po zakonu nemaju ovlaštenje da učestvuju u njegovom zaključivanju.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je suprotan Preporuci Savjeta Evrope, u vezi primjene člana 6, stav 4 Evropske socijalne povelje. Naime, štrajk je osnovno socijalno pravo, tako da pravo na organizovanje štrajka treba da pripada svakom sindikatu, nezavisno od statusa reprezentativnosti.

U skladu sa članom 2, stav 1 Nacrta zakona, cilj organizovanja štrajka jeste zaštita profesionalnih, ekonomskih i socijalnih interesa po osnovu rada. Dakle, povod za organizovanje štrajka mogu biti kako prava koja su regulisana zakonom, tako i kolektivnim ugovorom, jer se kolektivni ugovor zaključen na određenom nivou primjenjuje na sve zaposlene - nezavisno od toga da li su članovi sindikata koji je potpisnik kolektivnog ugovora.

3. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Sindikat uprave i pravosuđa Crne Gore

1.Vratiti Zakon na javne konsultacije i pristupiti izradi novog teksta Nacrta

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Izostanak prethodnih javnih konsultacija koje bi omogućile davanje pravovremenih primjedbi i sugestija u odnosu na dosadašnji tekst Zakona i čitav niz problema u praksi. Ovo pogotovo u odnosu na sindikate iz javnog sektora i ograničenje prava na štrajk za te zaposlene, te je u konkretnom država, zajedno sa sindikatima iz javnog sektora, kroz analizu svih prava sindikata u odnosu na ograničenja prava štrajka, trebala pristupiti definisanju demokratske mjere između korpusa prava sindikata i zaposlenih u odnosu na navedena ograničenja prava na štrajk. Međutim, sindikati javne uprave su izostavljeni iz rada na tekstu novog zakona, osim sindikata na nivou države, koji su, prvenstveno mislimo na Savez sindikata Crne Gore, sve osim predstavnika zaposlenih i reprezenata sindikata i koji je još jedino prisutan na sindikalnoj sceni zahvaljujući baš ovakvim zakonskim rješenjima koje prekrajaju sa svakom vlašću na uštrb zaposlenih i

sindikata. Zbog nesprovođenja javnih konsultacija izostali su polazni parametri koji su trebali kreirati novi tekst zakona, izostale su adekvatne analize problema, te je samim tim neophodno izradu zakona vratiti na početak i na postupak javnih konsultacija, a u rad novog teksta uključiti sindikate državnih organa kojima se ograničava pravo na štrajk. Ukazuju, da ukoliko Ministarstvo ne uvaži ovu primjedbu, da ćemo imati još jedan loš Zakon o štrajku, koji ne doprinosi jačanju socijalnog partnerstva i povjerenja, niti doprinosi demokratizaciji društva, već naprotiv, ide u krajnju suprotnost.

ODGOVOR:

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnoj dijaloga baštini dobru praksu da u pripremi propisa iz svoje nadležnosti aktivno učestvuju predstavnici reprezentativnih socijalnih partnera na odgovarajućem nivou. Kako se u konkretnom slučaju radi o zakonu koji se odnosi na sve zaposlene i poslodavce u Crnoj Gori, u radnoj grupi su učestvovali predstavnici reprezentativnih socijalnih partnera na nivou države.

Prilikom izrade nacrtu zakona imali smo ekspertsku pomoć Međunarodne organizacije rada.

2. Primjedba na član 14 isključenje iz procesa rada (lock out) koji predstavlja vršenje pritiska na one zaposlene koji nijesu u štrajku

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Navedeni član je u cjelosti usmjeren na vršenje pritiska na one zaposlene koji nijesu u štrajku, kako bi se kroz pogoršavanje njihovog položaja i nezadovoljstva stvorio jaz, između zaposlenih i povećao pritisak na štrajkače i od strane onih koji ne štrajkuju. Stoga, zaposlenima koji su isključeni iz procesa rada treba omogućiti pravo na zaradu, te izmijeniti stav 5 navedenog člana na način da isti glasi :

Zaposleni isključeni iz procesa rada imaju pravo na zaradu, a poslodavac je dužan da uplati sve doprinose kao da su na radu .

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Lock out je legitimno pravo poslodavca, koje je poznato i u uporednom pravu. U Nacrtu zakona su predviđeni restriktivni uslovi za organizovanje lock outa, i to: da je od početka štrajka proteklo najmanje 30 dana i broj zaposlenih koji su isključeni iz procesa rada ne može biti veći od jedne trećine zaposlenih koji učestvuju u štrajku.

3. Primjedbe koje se odnose na član 15 kojim se propisuje mjesto održavanja i način sprovođenja štrajka

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Mjesto štrajka ne treba ograničavati samo na poslovni prostor poslodavca , kako je to definisano stavom 1 navedenog člana, a kod činjenice da se štrajk može ispoljavati i nedolaskom na rad, kako je to definisano u stavu 5 istog člana, pri čemu se štrajk u javnom sektoru može organizovati i na javnom prostoru ispred Vlade ili Ministarstva. Predlažu da član 15 treba precizirati na sljedeći način :

- (1) Štrajk se ispoljava mirnim okupljanjem zaposlenih.

- (2) Mjesto održavanja štrajka određuje se u dogovoru između štrajkačkog odbora i poslodavca, uzimajući u obzir bezbjednost i nesmetano obavljanje poslova zaposlenih koji ne učestvuju u štrajku.
- (3) Ako ne dođe do saglasnosti iz stava 2, štrajkački odbor je dužan da obavijesti poslodavca o mjestu održavanja štrajka najmanje 24 sata prije početka štrajka, vodeći računa da se ne naruši bezbjednost, red i poslovni procesi.
- (4) Štrajkački odbor i poslodavac su dužni da sarađuju u cilju obezbjeđivanja uslova za mirno i bezbjedno održavanje štrajka.
- (5) Štrajk se može ispoljavati i nedolaskom zaposlenih na rad.
- (6) Štrajkački odbor je dužan da u roku od 24 sata obavijesti poslodavca o izmjeni mjesta održavanja i načina ispoljavanja štrajka.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer se štrajk razlikuje od javnog okupljanja/protesta po svom cilju i adresatima.

4.Primjedba na član 18 koji propisuje organizovanje štrajka pod posebnim uslovima.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Pravo na štrajk ne smije biti ograničeno uopštenom procjenom, već ista mora biti jasno obrazložena u odgovarajućoj odluci, sa jasnim navođenjem onih okolnosti koje ugrožavaju nacionalnu bezbjednost itd. Samim tim, ako se otklone navedene okolnosti od strane organizatora štrajka, nema smetnji za organizovanje istog. Sa druge strane, organizovanje štrajka se ne može uslovljavati funkcionisanjem organa u skladu sa zakonom već minimumom funkcionisanja organa u skladu sa zakonom jer je nesporno da svaki štrajk dovodi do umanjenja procesa rada. Stoga, u navedenom članu je potrebno izvršiti navedene izmjene kako bi ograničenje imalo smisla i davalo realnu šansu da ograničenje ne bude nečija samovolja ili politička odluka. Ovo pogotovo što je korpus prava sindikata u Crnoj Gori, a posebno sindikata koji trpe ograničenja prava na štrajk, veoma mali pa je neophodno da se kroz ovu normu uspostavi demokratska mjera prava i sloboda, na kojem stavu je i Evropski sud za ljudska prava, pa predlažu da član 18 glasi :

- (1) Zaposleni u Vojsci Crne Gore, policiji, sudu, tužilaštvu, organu državne uprave nadležnom za poslove pravde, organu državne uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija, organu uprave nadležnom za poreze i carine, kao i zaposleni na rukovodećim poslovima u organima državne uprave, mogu organizovati štrajk na način koji neće ugroziti nacionalnu bezbjednost, bezbjednost lica, kao i minimum funkcionisanja organa vlasti, u skladu sa zakonom.
- (2) Procjenu o tome da li se organizovanjem štrajka iz stava 1 ovog člana ugrožava nacionalna bezbjednost, bezbjednost lica i funkcionisanje organa vlasti daje državni organ nadležan za poslove nacionalne bezbjednosti, u roku od 24 sata od dana najave štrajka, u formi odluke koja je obrazložena.
- (3) Ukoliko je državni organ nadležan za poslove nacionalne bezbjednosti procijenio da se u slučaju štrajka ugrožava nacionalna bezbjednost, bezbjednost lica i minimalno funkcionisanje organa vlasti, u djelatnostima iz stava 1 ovog člana, štrajk se ne smije organizovati sve dok se ne otklone one okolnosti koje su odlukom iz stava 2 ovog člana procijenjene da ugrožavaju nacionalnu bezbjednost, bezbjednost lica, kao i minimum funkcionisanja organa vlasti u skladu sa zakonom.

- (4) Na osnovu procjene iz stava 2 ovog člana, organ za čije potrebe je vršena procjena donosi odgovarajući akt.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Minimum funkcionisanja organa vlasti mora biti obezbijeđen i u toku štrajka. Zbog toga je u zaposlene u organima iz člana 18, stav 1 predviđena obaveza poštovanja minimuma procesa rada od prvog dana štrajka.

5.Primjedba na član 28 Zakona o štrajku na način da zabrana zapošljavanja zaposlenih umjesto štrajkača treba da bude apsolutna.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Predlažu da se član 28 stav 1 promijeni na način da isti glasi :

- (1) U toku štrajka organizovanog pod uslovima utvrđenim ovim zakonom poslodavac ne može zapošljavati nova lica, koja bi zamijenila učesnike u štrajku.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer zbog organizovanja štrajka ne smiju biti ugroženi: održavanje minimuma procesa rada koji obezbjeđuje sigurnost imovine i lica i izvršavanje obaveza koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

6.Primjedba na član 32 Zakona o štrajku koji propisuje da inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši inspekcija rada, odnosno upravna inspekcija, u roku od 48 sati od dana podnošenja zahtjeva, te da se u vršenju inspekcijskog nadzora primjenjuju propisi o inspekcijskom nadzoru, ako odredbama ovog zakona nije drugačije uređeno.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Smatraju da je ova norma problematična kod organizovanja štrajka u državnim organima gdje se pojavljuje sukob interesa, odnosno gdje se povećava vjerovatnoća političkog pritiska na inspekcije. Stoga, potrebno je u navedenom dijelu predvidjeti kvalitetnije rješenje.

ODGOVOR:

Nije dat konkretan prijedlog, a primjedba nije na mjestu, jer nadzor nad primjenom propisa vrši inspekcija.

4. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Unije poslodavaca Crne Gore

1.Primjedba na član 2 u dijelu da razlozi za štrajk treba da budu jasno ograničeni, i to prvenstveno na kašnjenje u isplati zarada i na nepotpisivanje novog ili izmenu i dopunu kolektivnog ugovora.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Svi drugi sporovi, koji se mogu rješavati pred sudom, ne bi trebalo da budu osnov za štrajk, što potvrđuje i praksa zemalja poput Hrvatske. U mnogim državama pravo na štrajk je neposredno povezano sa pravom na kolektivno pregovaranje, pri čemu se štrajk dozvoljava isključivo kao sredstvo za postizanje ili izmjenu kolektivnog ugovora: Njemačka – štrajk je zakonit samo ako je cilj zaključenje kolektivnog ugovora, i to kao posljednje sredstvo nakon neuspješnih pregovora. Turska i Švajcarska – osim cilja vezanog za kolektivni ugovor, obavezni su i dodatni uslovi: održavanje mira na radu, poštovanje principa proporcionalnosti i organizovanje isključivo od strane sindikata (štrajk pojedinačnih radnika je nezakonit). Norveška – obustava rada dozvoljena je prilikom ponovnog pregovaranja o kolektivnom ugovoru ili kada ugovor nije na snazi, a radnici žele postići novi sporazum. Isto rješenje važi i u Australiji, Danskoj, Finskoj i Islandu. Kanada – štrajkovi su strogo vezani za kolektivno pregovaranje i uglavnom nastaju po isteku važećeg kolektivnog ugovora. Novi Zeland – štrajk i blokade su zakoniti samo ako se odnose na zaključenje ili obnovu kolektivnog ugovora, odnosno na pitanja zdravlja i bezbjednosti zaposlenih (npr. u slučaju neposredne opasnosti po život ili zdravlje). Nezakoniti su štrajkovi i lokauti koji se odnose na tumačenje ili primjenu važećeg ugovora, kao i na lične pritužbe zaposlenih. Imajući u vidu navedena uporedna rješenja, predlažu da se u zakon ugrade dva osnova za organizovanje štrajka: - neisplata zarade, dijela zarade ili naknade zarade do dana dospelosti; - kolektivni spor interesne prirode koji se odnosi na pitanje koje nije pravno uređeno, a koje može biti predmet kolektivnog ugovora

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Nacrtom zakona u odnosu na vežeći zakon je ograničeno organizovanje štrajka, na način što se u stavu 3 predviđa da se štrajk ne može organizovati povodom odluka koje su u isključivoj nadležnosti poslodavca, a koje se proizlaze iz njegovih upravljačkih ovlašćenja, osim ako takve odluke utiču na prava, obaveze i status zaposlenih kod tog poslodavca.

2.Primjedba na član 15 stav 6 koji uređuje mjesto održavanja i način sprovođenja štrajka

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Predloženi stav 6 je suvišan i nekompatibilan sa ostalim odredbama člana 15. Napisano je tako da čak i kada postoji dogovor sa poslodavcem o mjestu održavanja štrajka, stav 6 dopušta štrajkačkom odboru da samoinicijativno (već od narednog dana i, po ovakvoj normi, neograničeni broj puta) mijenja mjesto i način ispoljavanja štrajka, što može narušiti sigurnost zaposlenih i nesmetano obavljanje poslova onih koji ne učestvuju u štrajku. Saglasno tome, predlažemo brisanje stava 6, kako bi član ostao konzistentan i u skladu sa principima saradnje i sigurnosti utvrđenim u stavovima 1–5. Alternativno, stav 6 se može modifikovati tako da bilo kakva promjena mjesta ili načina ispoljavanja štrajka bude moguća isključivo uz saglasnost poslodavca, čime se čuvaju bezbjednost i red u poslovnim prostorijama.

ODGOVOR:

Mjesto održavanja štrajka je sastavni dio odluke o stupanju u štrajk, tako da su st. 2 i 3 u članu 15 suvišni, našta je ukazano tokom Okruglog stola koji je organizovan u okviru javne rasprave.

5. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE Unije slobodnih sindikata Crne Gore

1.Načelna primjedba neslaganje sa izradom novog zakonskog rješenja, nasuprot izmjenama i dopunama koje su bile predmet razgovora na nivou tripartitne Radne grupe.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Broj izmjena i dopuna, koji sada služi kao pokriće za donošenje novog zakona, rezultat je zapravo nedovoljno argumentovanih, nejasnih i nepotrebnih izmjena/dopuna predloženih od strane poslodavačkog udruženja (npr: čl. 2, 3, 12, 16, 22 Nacrta i dr.). Suština izmjena i dopuna Zakona o štrajku, kako nam je rečeno od strane predstavnika resornog ministarstva, trebalo je da bude usmjerena na usklađivanje sa standardima Međunarodne organizacije rada (MOR) u cilju obezbjeđivanja uslova za nesmetano ostvarivanje prava na štrajk. Umjesto u tom pravcu, određene predložene izmjene ovog zakona, ukoliko u tom obliku budu usvojene, dovele bi do dodatnog ograničavanja i obesmišljavanja prava na štrajk. Generalno zapažanje je i da argumentovane primjedbe USSCG, koje su se u najvećoj mjeri podudarale sa stavovima eksperta MOR-a, a koje smo crpili iz iskustva iz prakse, nijesu uvažene (npr. propisivanje zabrane angažovanja lica iz partnerskih firmi i drugih pravnih subjekata sa kojima poslodavac ima zaključen ugovor o poslovno-tehničkoj i drugoj saradnji koja bi zamijenila učesnike u štrajku; način određivanja eksperta u Arbitražnom vijeću za utvrđivanja minimuma procesa rada koji način bi doprinio nepristrasnom, stručnom i objektivnom arbitriranju; prepoznavanje uloge suda u donošenju odluke o tome da li je zbog dužine trajanja i obima štrajka ugrožena nacionalna bezbjednost, bezbjednost lica i funkcionisanje organa vlasti umjesto državnog organa nadležnog za poslove nacionalne bezbjednosti; sužavanje djelatnosti koje se imaju smatrati djelatnostima od javnog/vitalnog interesa, prvenstveno u pogledu javnih elektronskih komunikacija i obrazovanja, u skladu sa stavovima Komiteta za slobodu udruživanja MOR-a i angažovanog eksperta MOR-a).

ODGOVOR:

Izradi novog Zakona o štrajku pristupilo se u cilju prevazilaženja dosadašnjih problema u praksi, koji su se odnosili na materijalne i formalne uslove za organizovanje štrajka, tako i u cilju usaglašavanje zakonskih rješenja sa stavovima Komiteta eksperata Međunarodne organizacije rada i Savjeta Evrope.

1.U članu 2 Nacrta briše se stav 3.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Nejasna, neobrazložena i neargumentovana izmjena važećeg zakona koja suštinski ne znači ništa budući da stav. 1 i 2 daju jasnu i preciznu definiciju štrajka kao neprekidnog i organizovanog odbijanja zaposlenih da izvršavaju svoje radne obaveze radi zaštite profesionalnih, ekonomskih i socijalnih interesa. Naime, postavlja se pitanje koje su to odluke poslodavca, a koje ukoliko su pogrešne, ne ugrožavaju profesionalne, ekonomske i/ili socijalne interese zaposlenih? Dakle, ovakva norma samo ostavlja prostor da se kroz eventualna pristrasna tumačenja dovodi u pitanje zakonitost štrajka i predstavljala bi direktnu barijeru za organizovanje budućih štrajkova zbog straha zaposlenih od tumačenja ovako postavljene norme.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi podrazumijevao ograničavanje upravljačkih ovlaštenja poslodavca, kao i Ustavom garantovane slobode preduzetništva.

2: U članu 3 stav 2 brišu se riječi: „od strane poslodavca, sindikata ili štrajkačkog odbora.“

Obrazloženje primj.,edbe/predloga/sugestije 2:

Još jedna neargumentovana i nejasna dopuna budući da je članom 3 važećeg zakona, odnosno i bez navedene dopune, jasno propisano da zaposleni ne može biti niti spriječen niti prinuđen da učestvuje ili ne učestvuje u štrajku od strane bilo kojeg subjekta.

ODGOVOR:

Prijedlog se prihvata.

3: U članu 9 stav 1 tač. 1, 2 i 3 poslije riječi: „organizovati“ dodaju se riječi: „reprezentativni“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Obrazloženje dato u okviru primjedbe/predloga/sugestije broj 5. Važeće rješenje podrazumijeva da odluku o stupanju u štrajk donosi nadležni organ reprezentativnog sindikata. U kaznenim odredbama predviđenim Nacrtom zakona takođe se koristi termin „reprezentativnog“. Ukoliko nije riječ o mogućem tehničkom propustu, ova primjedba usmjerena je na zadržavanje postojećeg rješenja.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je suprotan Preporuci Savjeta Evrope, u vezi primjene člana 6, stav 4 Evropske socijalne povelje. Naime, štrajk je osnovno socijalno pravo, tako da pravo organizovanje štrajka treba da pripada svakom sindikatu, nezavisno od statusa reprezentativnosti.

4: U članu 12 stav 1, 2 i 3 brišu se riječ: „radnih“. U istom članu u stavu 2 umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: „odnosno, 24 sata prije početka štrajka upozorenja.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Primjedba usmjerena na zadržavanje trenutno važeće norme koja ne podrazumijeva radne dane. Naime, štrajku uglavnom prethode ili pregovori sa poslodavcem ili izostanak socijalnog dijaloga u kojim situacijama se štrajk, kao legitiman oblik sindikalne borbe, već na neki način nagovještava, te je rok za dostavljanje odluke o stupanju u štrajk najčešće samo formalni čin nečega što je već izvjesno. Inače, važeći Zakon o štrajku je konsenzusom socijalnih partnera usvojen 2015. godine i za 10 godina u njegovoj primjeni nije bilo nikakvih primjedbi na ovako postavljene rokove. Posebnu pažnju skrećemo na činjenicu da predlagač zakona u dijelu obrazloženja razloga za donošenje zakona ističe sledeće: „Prijedlog zakona ne sadrži novine u pogledu rokova u kojima se dostavlja odluka o stupanju u štrajk, kao ni u pogledu subjekata kojima se ta odluka dostavlja.“. U nastavku obrazloženja, predlagač zakona, nadalje ne pominje termin „radni dani“. Dakle, samo obrazloženje ne korespondira sa predloženom izmjenom. Predloženom dopunom stava 2 predviđa se preciziranje obaveze da štrajk upozorenja na granskom i svim

drugim nivoima, pored štrajka upozorenja kod poslodavca, najavljuje najkasnije 24 sata prije početka štrajka.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata.

U Nacrtu zakona nijesu produžavani rokovi za dostavljanje odluke o stupanju u štrajk, već je samo precizirano da se radi o radnim danima, imajući u vidu situacije iz prakse da odluka o stupanju u štrajk može biti dostavljena poslodavcu dan pred praznik, što mu može biti problem da organizuje proces rada (posebno u privatnom sektoru, za koji je u vežećem zakonu predviđen rok od pet dana).

5: U članu 13 stav 8 poslije riječi: „organ“ dodaje se riječ: „reprezentativnog“. U istom članu, u stavu 9 poslije riječi: „organ“ dodaje se riječ „reprezentativnog“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Važeće rješenje podrazumijeva da odluku o stupanju u štrajk donosi nadležni organ reprezentativnog sindikata. U kaznenim odredbama predviđenim Nacrtom zakona takođe se koristi termin „reprezentativnog“. Ukoliko nije riječ o mogućem tehničkom propustu, ova primjedba usmjerena je na zadržavanje postojećeg rješenja.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je suprotan Preporuci Savjeta Evrope, u vezi primjene člana 6, stav 4 Evropske socijalne povelje. Naime, štrajk je osnovno socijalno pravo, tako da pravo organizovanje štrajka treba da pripada svakom sindikatu, nezavisno od statusa reprezentativnosti. U kaznenim odredbama je u pitanju tehnička greška, koja će biti ispravljena.

6: Član 15 mijenja se tako da glasi: „(1) Štrajk se ispoljava mirnim okupljanjem zaposlenih na radnom mjestu ili u okviru poslovnog prostora poslodavca. (2) Štrajk se može ispoljavati i nedolaskom zaposlenih na rad. (3) Štrajkački odbor je dužan da u roku od 24 sata obavijesti poslodavca o izmjeni mjesta održavanja i načina ispoljavanja štrajka.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

USSCG insistira na zadržavanju norme iz važećeg Zakona o štrajku kojom se definiše mjesto održavanja štrajka, uz propisivanje nove obaveze za štrajkački odbor koja se odnosi na rok u kojem je isti dužan da informiše poslodavca o eventualnoj izmjeni mjesta održavanja. Činjenica je da u odluci o pokretanju štrajka, štrajkački odbor mora pored ostalog, navesti mjesto održavanja štrajka (čl. 13 stav 1 Nacrta, odnosno član 13 stav 1 važećeg zakona), što samim tim isključuje prethodne pregovore poslodavca i štrajkačkog odbora u vezi sa mjestom održavanja. Naime, odluka o štrajku ne može biti zakonita ukoliko ne sadrži mjesto održavanja štrajka što ukazuje na besmislenost predložene norme, posebno stava 2 koji tu odluku uslovljava postizanjem dogovora između štrajkačkog odbora i poslodavca o mjestu održavanja štrajka. Koliko je besmislena predložena norma još bolje ukazuje stav 3 gdje se štrajkački odbor obavezuje da, u slučaju nepostizanja dogovora, najmanje 24 sata prije početka štrajka obavijesti poslodavca o mjestu održavanja štrajka, pa se postavlja pitanje od kada počinje teći rok s obzirom da odluka o štrajku ne može, u formalno pravnom smislu, biti dostavljena ukoliko ne sadrži mjesto održavanja štrajka.

ODGOVOR:

Prijedlog se djelimično prihvata, na način da se u članu 15 brišu stavovi 2 i 3.

7: U članu 16 briše se stav 4.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Još jedna neargumentovana, nejasna i nepotrebna izmjena/dopuna koja ima za cilj miješanje i ograničavanje prava na štrajk kroz uskraćivanje prava zaposlenih koji stupaju u štrajk da slobodno odlučuju o broju članova štrajkačke straže. Ovo je posebno važno za veće kolektive i one koji svoju djelatnost obavljaju na nivou više opština kada je potrebno imenovati i veći broj članova štrajkačke straže. I u ovoj predloženoj odredbi se odluka štrajkačkog odbora (o većem broju članova štrajkačke straže) uslovljava dogovorom sa poslodavcem iako je po samoj prirodi stvari jasno da su interesi ove dvije strane dijametralno suprotni i da je postizanje dogovora unaprijed osujećeno. Da se radi o neargumentovanoj izmjeni govori u prilog i činjenica da predlagač zakona u obrazloženju ne daje niti jedan razlog kojim bi opravdao ograničavanje broja članova štrajkačke straže.

ODGOVOR:

Prijedlog se prihvata.

8: U članu 17 stav 1 brišu se riječi: „niti preduzimati radnje koje kod zaposlenih koji nijesu u štrajku stvara osjećaj ugroženosti.”; U istom članu brišu se stavovi 2, 3 i 6.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

Primjedba je usmjerena na potrebu zadržavanja postojeće formulacije u sada važećem Zakonu o štrajku koja je dovoljno jasna, precizna i ograničavajuća posebno u kontekstu svih drugih odredaba Zakona kojima se garantuje zaštita prava zaposlenih koji ne učestvuju u štrajku. Predloženi član možda je i najdrastičniji i najočigledniji primjer namjere da se ograniči i obesmisli pravo na štrajk, tim prije što se koriste termini koji u praksi mogu biti široko tumačeni i koji ostavljaju prostor za svojevrsnu manipulaciju kako od strane poslodavca tako i od strane tzv štrajkbrejker. Prepuštanje da institucije sistema procjenjuju subjektivni „osjećaj ugroženosti“, te zabrana objavljivanja određenih sadržaja putem društvenih mreža i/ili drugih sredstava javnog informisanja posebno ugrožava slobodu izražavanja, te obesmišljava pravo na štrajk. Uostalom, svako lice, koje to može da dokaže, ima pravo da pokrene odgovarajuće postupke pred nadležnim organima u slučaju da vjeruje da su mu/joj narušeni čast, ugled ili dostojanstvo. U prilog naprijed navedenim argumentima ide i činjenica da je ovo jedan od članova Nacrta na koje je angažovani ekspert Međunarodne organizacije rada dao najveći broj komentara ističući zabrinutost „preširokim pojmovima“ koji imaju za cilj obesmišljavanje i ograničavanje prava na štrajk. U svojim komentarima, ekspert navodi, pored ostalog i stav Komiteta za slobodu udruživanja u kojem se kaže: „učesće u štrajkačkoj straži i odlučno, ali mirno, podsticanje drugih radnika da ne idu na radna mjesta ne može se smatrati nezakonitim”.

ODGOVOR:

Prijedlog se djelimično prihvata, na način da se u članu 17, stav 1 brišu riječi: “ niti preduzimati radnje koje kod zaposlenih koji nijesu u štrajku stvara osjećaj ugroženosti”, kao i prijedlog da se brišu st. 2 i 6.

9: Član 18 mijenja se tako da glasi: „Zaposleni u Vojski Crne Gore, policiji, sudu, tužilaštvu, organu državne uprave nadležnom za poslove pravde, organu uprave nadležnom za izvršenje krivičnih sankcija, organu uprave nadležnom za poreze i carine, kao i zaposleni na rukovodećim poslovima u organima državne uprave, u skladu sa zakonom, mogu organizovati štrajk na način koji neće ugroziti život, ličnu bezbjednost ili zdravlje cijelog ili dijela stanovništva. Ocjenu da li bi organizovanje štrajka iz stava 1 ovog člana ugrozilo život, ličnu bezbjednost ili zdravlje cijelog ili dijela stanovništva daje nadležni sud, na zahtjev organa državne uprave kojem je dostavljena odluka o stupanju u štrajk. U postupku donošenja ocjene iz stava 2 ovog člana sud može da zatraži mišljenje državnog organa nadležnog za poslove nacionalne bezbjednosti koje je isti dužan dostaviti u roku od 48 sati od podnošenja zahtjeva. Odluku iz stava 2 ovog člana sud donosi u roku od 10 dana od najave štrajka.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 9:

USSCG je tokom trajanja rada Radne grupe za pripremu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o štrajku ukazivala na opravdanu potrebu izmjene ovog člana u dijelu koji se odnosi na određivanje organa koji donosi odluku o tome da li se organizovanjem štrajka u određenim djelatnostima ugrožava nacionalna bezbjednost. Činjenica je da Agencija za nacionalnu bezbjednost kojoj je ovo pitanje dato u nadležnost kako važećim, tako i Nacrtom zakona, nije i ne može biti nezavisno i objektivno tijelo koje bi moglo hipotetički da donese bilo kakvu drugu odluku sem odluke koja će ići u korist „ugrožavanja nacionalne bezbjednosti, bezbjednosti lica i funkcionisanja organa vlasti“. Posebno je problematično što se procjena Agencije za nacionalnu bezbjednost ne može osporavati imajući u vidu da su postupci i izvori informacija na kojima ista zasniva svoje procjene označeni kao tajni, odnosno nedostupni za javnost. U skladu sa našim zahtjevom je i stav eksperta Međunarodne organizacije rada koji je predložio odredbe ovog člana koje su u duhu međunarodnih standarda, a u potpunosti korespondiraju sa ranije istaknutim zahtjevima i predlozima USSCG, pa se postavlja pitanje insisitranja na ovako predloženoj formulaciji u Nacrtu uprkos jasnom stavu eksperta da ista nije u skladu sa međunarodnim standardima. Imajući navedeno u vidu kao najprihvatljivije rješenje za definisanje člana 18 Nacrta predložena je formulacija koju je dostavio ekspert Međunarodne organizacije rada.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, iz razloga što u trenutnim okolnostima koje se odnose na dužinu trajanja sudskih postupaka sa jedne strane i potrebi da se zaštite život, lična bezbjednost i zdravlje sa druge strane, ova odredba ne bi mogla biti primjenljiva u praksi.

10: U članu 19 stav 1 tačka 5 mijenja se tako da glasi: „telefonske i internet usluge za službe bezbjednosti, zdravstva, Vojske, policije i druge institucije i organe državne uprave koje se bave zaštitom života i zdravlja stanovništva, javnog reda i mira i nacionalne bezbjednosti“;

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10:

Kako smo to u više navrata argumentovali, a što je potvrđeno i od strane eksperta Međunarodne organizacije rada, javne elektronske komunikacije ne mogu se smatrati djelatnošću od javnog interesa shodno međunarodnim standardima. Izuzetak su javne službe, organi državne uprave i druge institucije koje se bave zaštitom života i zdravlja stanovništva i od značaja su za bezbjednost, javni red i mir stanovništva.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, javna elektronska komunikaciona usluga je elektronska komunikaciona usluga koja je javno dostupna na komercijalnoj osnovi.

11: U članu 20 briše se stav 3.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 11:

Radi se o prenormiranju obzirom da je ovo pitanje regulisano članom 21 stav 1 i 5.

ODGOVOR:

Prijedlog se prihvata.

12: U članu 21 stav 1 brišu se riječi: „obrazovanju“ dok se ispred riječi „prevoz“ dodaje riječ: „javni“. U istom stavu brišu se riječi: „izgradnja, rekonstrukcija“. U istom stavu riječi: „dužine trajanja ili obima“ zamjenjuju se riječima: „dužine trajanja i obima“. U istom članu stav 2 riječi: „trajanja ili obima“ zamjenjuju se riječima: „trajanja i obima“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 12:

Primjedba je u skladu sa međunarodnim pravnim standardima i stavom eksperta Međunarodne organizacije rada koji je u više navrata na sastancima, tako i u svojim pisanim komentarima istakao da se obrazovanje ne može tretirati kao djelatnost od vitalnog značaja. Takođe, potrebno je precizirati da se kod usluga prevoza misli na obavezu obezbjeđivanja javnog prevoza. Zbog preširoko postavljene formulacije potrebno je brisati i riječi „izgradnja, rekonstrukcija“. Sam ekspert Međunarodne organizacije rada nije prepoznao dovoljno jaku argumentaciju da li sve ove djelatnosti koje su pobrojane u članu 21 stav 1 zaista mogu ugroziti život, ličnu bezbjednost ili zdravlje cijelog ili dijela stanovništva da bi potpadale pod ograničenja vezana za minimum procesa rada. Druga primjedba usmjerena je na otklanjanje eventualnih dilema i različitih tumačenja koja bi u praksi mogla da se dese ukoliko se ne precizira da organ državne uprave može podnijeti zahtjev Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova isključivo uz ispunjenje dva kumulativno postavljena uslova – dužinu trajanja konkretnog štrajka i obim istog.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. U ovom članu nijesu definisane djelatnosti od vitalnog značaja, već ostale djelatnosti čiji bi prekid rada zbog dužine trajanja ili obima mogao da poprими takve razmjere da za posljedicu ima ugrožavanje normalnih životnih uslova dijela ili cjelokupnog stanovništva. Jedan od tih djelatnosti je i obrazovanje, posebno kod činjenice da je osnovno obrazovanje obavezno. Iz tog razloga uslovi ne mogu biti predviđeni kumulativno, već alternativno.

13: U članu 22 briše se stav 2.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 13:

Podrazumijeva se da minimum procesa rada podrazumijeva zadovoljenje minimuma zahtjeva procesa rada, te je nejasna potreba za prenormiranjem.

ODGOVOR:

Primjedba se ne prihvata, jer se ne radi o ponavljanju, već o preciziranju norme.

14: U članu 23 stav 5 i 6 mijenjaju se tako da glase: „Strane u sporu određuju svoje predstavnike kao članove Arbitražnog vijeća, a člana iz reda stručnjaka - eksperata određuju sporazumno sistemom eliminacije iz reda stručnjaka – eksperata iz oblasti za koju se utvrđuje minimum procesa rada. Listu stručnjaka – eksperata iz oblasti za koju se utvrđuje minimum procesa rada sačinjava Savjet Agencije vodeći računa o roku propisanom stavom 3 ovog člana. Poslije stava 6 dodaje se novi stav 7 koji glasi: „Postupak određivanja člana Arbitražnog vijeća iz reda stručnjaka - eksperata sistemom eliminacije iz stava 4 ovog člana uređuje se aktom Agencije.“ Poslije stava 10 dodaje se novi stav koji glasi: „Nepostojanje akta kojim se utvrđuje minimum procesa rada ne može onemogućiti zaposlene da stupe u zakoniti štrajk ukoliko nedonošenje tog akta nije prouzrokovano krivicom sindikata.” Napomena: potrebno je izvršiti prenumeraciju stavova

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 14:

Posebno važan član/ca Arbitražnog vijeća jeste lice imenovano iz reda stručnjaka – eksperata iz oblasti za koju se utvrđuje minimum procesa rada. Ovo lice bi trebalo da obezbijedi ekspertizu, nezavisno i objektivno sagledavanje činjeničnog stanja. Da bi se osigurala nezavisnost i objektivnost ovo lice bi trebalo da se bira nepristrasno, putem sistema eliminacije što je u interesu strana u sporu. Dosadašnja praksa pokazala je da imenovanje eksperta od nadležnog organa državne uprave ne dovodi do objektivnog i nepristrasnog rada već da, naprotiv, bude u službi organa uprave iz oblasti za koju se utvrđuje minimum procesa rada. Predložena izmjena Nacrta kojom se predviđa da direktor Agencije, umjesto organa državne uprave, imenuje eksperta neće dovesti do suštinske promjene i neće obezbijediti nezavisnost, nepristrasnost i objektivnost u radu Arbitražnog vijeća.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi značio odugovlačenje postupka imenovanja neutralnog člana - eksperta u Arbitražno vijeće. Nacrtom zakona je predviđeno da trećeg - neutralnog člana strane u sporu biraju sporazumno, pa tek ako ne mogu postići sporazum direktor Agencije za mirno rješavanje sporova određuje tog člana. Osim toga, u cilju obezbjeđivanja njegovog nepristrasnog postupanja, predviđeno je da neutralni član Arbitražnog vijeća potpisuje izjavu nepostojanju konflikta interesa da postupa u konkretnom sporu.

15: Član 24 Nacrta mijenja se tako da glasi: „Zaposlene koji su dužni da rade za vrijeme štrajka radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada određuje organ rukovođenja kod poslodavca, na predlog štrajkačkog odbora. Štrajkački odbor ima pravo da predloži rotiranje zaposlenih koji su dužni da rade za vrijeme štrajka, po određenim vremenskim intervalima. Zaposleni koji su u štrajku ne mogu se raspoređivati na poslove iz stava 1 ovog člana ako na tim poslovima već radi dovoljan broj izvršilaca koji nijesu u štrajku. U slučaju da štrajkački odbor ne dostavi predlog iz st. 1 i 2 ovog člana najkasnije 24 sata prije početka štrajka, organ rukovođenja kod poslodavca ima pravo da sam odredi zaposlene koji su dužni da rade u obezbjeđivanju minimuma procesa rada.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 15:

Kao i kod drugih članova koji su pretrpjeli suštinske promjene i ova izmjena je ostala neargumentovana, pa je jasno da se radi isključivo o namjeri ograničavanja prava štrajkačkog odbora koja su prepoznata trenutno važećim zakonskim rješenjem. Oduzimanjem prava štrajkačkom odboru da sam odredi zaposlene koji su dužni da rade za vrijeme štrajka radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada (koje pravo je potvrđeno u praksi kroz inspekcijske nalaze), bez uporišta u iskustvima iz prakse ili u međunarodnim standardima, ciljano se pokušava ojačati uloga poslodavca, a oslabiti uloga onih koji pokreću, realizuju i u konačnom odgovaraju za zakonitost štrajka. Omogućavanjem da poslodavac sam određuje zaposlene koji će raditi u minimumu procesa rada ostavlja se ogroman prostor za manipulaciju i predstavlja mehanizam za slabljenje efekata štrajka. Osim namjere da se obesmisli uloga štrajkačkog odbora u određivanju zaposlenih koji su dužni da rade za vrijeme štrajka, ovako rigidnim rješenjem se ujedno štrajkačkom odboru onemogućava pravo da sami utvrđuju rotiranje zaposlenih kako bi isti na podjednak način snosili teret štrajka, odnosno kako bi se obezbijedila njihova jednaka i pravična zastupljenost kako u štrajku tako i u minimumu procesa rada, što je ključni smisao rotacije. Ukoliko rješenje iz Nacrta zakona bude ostalo nepromijenjeno i pored iznešenih argumenata, poslodavac će imati širok prostor za manipulaciju, budući da je dosadašnja praksa to potvrdila čak i kod primjene sada važeće norme. Budući da Zakon o štrajku predviđa imperativnu obavezu po kojoj je štrajkački odbor dužan da sarađuje sa poslodavcem radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada, to je jasno da bi štrajkački odbor bio dužan da postupi po svim objektivnim prigovorima poslodavca, pa bi takva njegova obaveza postojala i u slučaju eventualnih prigovora u pogledu određivanja zaposlenih koji su dužni da rade za vrijeme štrajka radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je organizacija procesa rada u nadležnosti poslodavca.

16: Član 27 Nacrta mijenja se tako da glasi: “Organizovanje štrajka, odnosno učešće u štrajku pod uslovima utvrđenim ovim zakonom ne predstavlja povredu radne obaveze, ne može biti osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske i materijalne odgovornosti zaposlenog, za udaljenje zaposlenog sa rada i ne može za posledicu imati prestanak radnog odnosa zaposlenog. Zaposleni koji učestvuje u štrajku nema pravo na zaradu, osim ako se strane u sporu drugačije sporazumiju. Zaposleni koji je dužan da radi za vrijeme trajanja štrajka, radi obezbjeđivanja minimuma procesa rada, u smislu člana 24 ovog zakona, ima pravo na zaradu srazmjerno vremenu provedenom na radu. Zaposleni iz st. 2 i 3 ovog člana ostvaruje prava iz socijalnog osiguranja kao da je na radu, u skladu sa propisima o socijalnom osiguranju. Ukoliko štrajk nije organizovan u skladu sa ovim zakonom, članovi štrajkačkog odbora neće uživati zaštitu utvrđenu u stavu 1 ovog člana.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 16:

USSCG insistira na zadržavanju teksta sada važećeg člana 27 Zakona o štrajku. Predloženom izmjenom u Nacrtu zakona još jednom je potvrđena namjera udovoljavanja svijetu kapitala da, uprkos tome što do štrajka najčešće dolazi upravo zbog nezakonitog postupanja poslodavaca ili izostanka socijalnog dijaloga, zaposleni koji učestvuju u štrajku budu kažnjeni i sankcionisani čak i u slučajevima zakonitog štrajka. Propisivanje zabrane prava zaposlenih koji podržavaju štrajk, a koji su tokom trajanja štrajka privremeno spriječeni za rad da primaju naknadu zarade krajnje je diskriminatorna i pravno neutemeljena odredba. Sa druge strane, definicija povrede na radu data Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, kao i međunarodni standardi po ovom pitanju,

ne idu u prilog namjeri poslodavaca i predlagača zakona da povredom na radu ne smatraju povredu koju pretrpi zaposleni koji učestvuje u štrajku. Zaposleni koji učestvuje u štrajku je lice koje je i dalje u radnom odnosu i koje kao takvo uživa prava kao što su pravo na zaštitu i zdravlje na radu i pravo na socijalno osiguranje.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Naime, zaposlenima se ne uskraćuje pravo da se pridruže štrajku i u situacijama kada su privremeno spriječeni za rad. Sa druge strane, ako bi se prijedlog prihvatio, favorizovali bi se zapošljeni koji ostvaruju nakandu zarade u odnosu na ostale učesnike u štrajku, koji u toku štrajka nemaju pravo na zaradu. Takođe, povreda na radu nastala u toku štrajka, nije povreda koja je u vezi sa izvršavanjem radnih zadataka, što je smisao definicije povrede na radu.

17: U članu 28 mijenja se stav 1 tako da glasi: „U toku štrajka organizovanog pod uslovima utvrđenim ovim zakonom poslodavac ne može zapošljavati nova lica, odnosno angažovati lica iz drugih pravnih subjekata sa kojima ima zaključen ugovor o poslovno-tehničkoj i drugoj saradnji, na istim ili sličnim poslovima koja obavljaju zaposleni koji su u štrajku, osim ako su ugroženi održavanje minimuma procesa rada koji obezbjeđuje sigurnost imovine i lica i izvršavanje obaveza koje proizilaze iz potvrđenih međunarodnih ugovora.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 17:

Pored sužavanja liste tzv. djelatnosti od javnog interesa na čemu je insistirala ne samo USSCG već i Međunarodna organizacija rada, možda i jedini i najvažniji član važećeg Zakona o štrajku koji je zahtijevao izmjenu/dopunu jeste član 28. Neshvatljivo je konitnuirano i uporno istrajavanje predlagača zakona da odbija argumentovane i na iskustvima iz prakse utemeljene zahtjeve USSCG usmjerene na izmjenu i dopunu člana 28 kojim bi se predvidjela imperativna zabrana poslodavcima da za vrijeme štrajka zapošljavaju, odnosno na drugi način angažuju lica iz drugih pravnih subjekata sa kojima imaju zaključene ugovore o poslovno tehničkoj i drugoj saradnji na poslovima koja obavljaju zaposleni koji su u štrajku. Praksa je pokazala da na ovaj način poslodavci u potpunosti obesmišljavaju pravo na štrajk, drastično umanjuju efekte istog, te samim tim produžavaju vrijeme trajanja štrajka budući da u najvećoj mogućoj mjeri smanjuju posljedice koje bi inače nastupile za vrijeme štrajka. Ovo je klasičan vid opstrukcije i ometanja Ustavom, zakonom i međunarodnim pravnim aktima garantovanog prava na štrajk. Angažovanjem lica iz drugih pravnih subjekata sa kojima poslodavac ima zaključene ugovore o poslovnoj tehničkoj saradnji, bez obzira da li su ti ugovori zaključeni prije otpočinjanja i najave štrajka, predstavlja klasičnu opstrukciju štrajka uvođenjem tzv „štrajkbrejkerja“. Ovo tim prije što drugi pravni subjekti i fizička lica koje poslodavac angažuje po osnovu ugovora o poslovno tehničkoj saradnji, nijesu bila (niti je trebalo da budu) predmet akata o minimumu procesa rada donijetih od dana stupanja na snagu važećeg Zakona o štrajku do danas.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi podrazumijevao ograničavanje Ustavom garantovane slobode preuzetništva.

18: U članu 31 stav 3 mijenja se tako da glasi: „Ukoliko sud ne donese odluku u roku iz stava 2 ovog člana štrajk se ima smatrati zakonitim do donošenja konačne odluke.”

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 18:

Predloženi stav 3 Nacrta ima isključivo za cilj zastrašivanje i namjeru da u startu osujeti zaposlene da pokrenu i realizuju štrajkačke aktivnosti. Takav stav zauzeo je i ekspert Međunarodne organizacije rada. Predloženom izmjenom stava 3 USSCG cijeni potrebit da se nedvosmisleno propiše da se štrajkačke aktivnosti imaju smatrati zakonitima sve do trenutka donošenja odluke suda.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer ako je sud donio odluku da je štrajk nezakonit, ne bi bilo smisleno da je nezakonit od momenta donošenja odluke, već je presuda donijeta zbog toga što organizatori štrajka nijesu ispoštovali zakon u vrijeme kada su ga organizovali. Obaveza naknade štete koju je pretrpio poslodavac odnosi se samo na nezakoniti štrajk.

19: U članu 35 stav 1 poslije tačke 1 dodaje se nova tačka 1a koja glasi: „ne omogućiti sprovođenje štrajka na mjestu određenom odlukom o stupanju u štrajk (čl. 15 stav 1);“. U istom članu u tački 3 poslije riječi: „zapošljava“ dodaju se riječi: „ili angažuje“.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 19:

Predložene dopune u duhu su i saglasnosti sa naprijed navedenim predlozima za unapređenje teksta Nacrta.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer Nacrt zakona sadrži dovoljno kaznenih i ostalih odredbi kojima se obezbjeđuje generalna prevencija i zaštita prava zaposlenih.

20: U članu 37 stav 1 brišu se tačke 2 i 3.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 20:

Članom 36 Nacrta propisane su novčane kazne za sindikat i odgovorno lice u sindikatu zbog čega je neprihvatljivo da se članom 37 stav 1 tačke 2 i 3 ponavljaju prekršaji za koje isključivo odgovornost može snositi sindikat, ne i članovi štrajkačkog odbora ili bilo koje drugo pravno ili fizičko lice.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer su za donošenje i dostavljanje odluke o stupanju u štrajk odgovorni članovi štrajkačkog odbora.

21: U članu 39 stav 2 riječi „akt iz člana 23 stav 9“ zamjenjuju se riječima: „akte iz čl. 23 stav 7 i 9.“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 21:

Predložena izmjena u skladu je sa našom primjedbom/predlogom/sugestijom broj 14.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer nije prihvaćen ni u odnosu na član 23.

22: U članu 40 riječi: „koji su bili na snazi do dana stupanja ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „koji su donijeti u skladu sa Zakonom o štrajku („Sl. list CG“ br. 11/2015).“

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 22:

Primjedba je rezultat potrebe da se jasno, precizno i nedvosmisleno propiše da će se do donošenja akta o minimumu procesa rada u skladu sa članom 23 primjenjivati isključivo i samo oni akti koji su donijeti nakon 20.03.2015. godine, kada je stupio na snagu sada važeći Zakon o štrajku. Time će se spriječiti dalja pogrešna i na namjeri opstruiranja prava na štrajk zasnovana tumačenja da se u pravnom poretku i dalje primjenjuju akti o minimumu procesa rada donijeti devedesetih godina prošlog vijeka i svi oni donijeti prije stupanja na snagu važećeg Zakona o štrajku.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer bi u praksi doveo do nemogućnosti organizovanja štrajka do donošenja novih odluka o minimumu procesa rada.

6. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE CRNAGORAPUT AD PODGORICA

1.Primjedba na član 13 koji glasi :

Odluka o stupanju u štrajk sadrži: vrstu štrajka; zahtjeve učesnika u štrajku; vrijeme početka štrajka; mjesto održavanja i način na koji se vodi štrajk; sastav članova štrajkačkog odbora koji zastupaju interese zaposlenih i u njihovo ime vode štrajk; U slučaju štrajka kod poslodavca, sindikat na nivou poslodavca dostavlja spisak učesnika u štrajku poslodavcu.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Odluka mora biti obrazložena, odnosno zahtjevi zaposlenih i to jasno i precizno, sa priložima i dokazima. Spisak zaposlenih mora biti ovjeren potpisima zaposlenih. Samo na ovaj način će se spriječiti zloupotreba jer se obično traži da se plaća nešto što se već plaća, a pojedini zaposleni poslije tvrde kako nikada nisu podržavali štrajk

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je već predviđeno da odluka o stupanju u štrajk sadrži zahtjeve učesnika u štrajku. Osim toga, ne treba zanemariti zakonsku obavezu strana u sporu da od dana najave štrajka spor pokušaju da riješe mirnim putem. Ovjeravanje potpisa učesnika u štrajku značilo bi dodatnu administrativnu i finansijsku obavezu koja bi negativno uticala na ostavriavanje prava na štrajk.

2.Primjedba na član 15 stav 5 koji glasi :Štrajk se može ispoljavati i nedolaskom zaposlenih na rad.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Štrajk podrazumjeva prisustvo na poslu bez rada.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer nije u duhu ostvarivanja prava na štrajk.

3. Primjedba na član 16 koji glasi Štrajkačka straža ne može primjenjivati fizičku prinudu; postavljati fizičke prepreke ili blokade prilaza poslovnim prostorijama, odnosno radnom mjestu; prijetiti ili vrijeđati zaposlene, niti sprječavati poslodavca u vršenju svoje djelatnosti.

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Treba precizirati posledicu

ODGOVOR:

Posljedica je precizirana u članu 29, stav 2 Nacrta zakona.

4. Primjedba na član 19, Nedostaje održavanje puteva

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Da u članu 21 ostanu navedene djelatnosti izgradnja i rekonstrukcija puteva, ali da se održavanje puteva prebaci kao posebna tačka kojom bi se dopunio član 19. Navedeno iz sljedećih razloga: održavanje puteva treba posmatrati sveobuhvatno, a ne samo što jedna firma kao što je Crnagoraput ad, trenutno vrši održavanje državnih regionalnih i magistralnih puteva (oko 1.900 km putne mreže), po ugovorima sa državom – dakle ne radi se o pojedinačnom trenutnom interesu, već ukazivanju na ogromnu bitnost te djelatnosti za funkcionisanje države, i prije svega bitnost na zaštiti ljudskih života, sve na osnovu dugogodišnjeg iskustva .U održavanje puteva spada i održavanje puteva u opštinama (gradskih i seoskih saobraćajnica), i od prije par godina održavanje auto puta. Posebno ističemo rizike zimskog održavanja puteva, blokade puteva uslijed velikih sniježnih padavina, zarobljenost pojedinih putnika uslijed sniježnih usova, odrona kamena i sl., sa smrtnim poslasticama (iskustva iz 2012.g., i ne samo te godine). Neposipanje puteva solju može dovesti do ledenih površina na putevima, koje mogu izazvati posledice i sa smrtnim ishodom učesnika u saobraćaju. Vrlo je povezano da ako postoji duža neprohodnost puteva, da su ugroženi i: zdravstvena zaštita, veterinarska zaštita, proizvodnja, prenos, distribucija i snabdjevanjem električnom energijom (mogu se sagledati iskustva EPCG sa hidroelektrane Piva, i sl.). Elektronske komunikacije, zaštita od požara, kontrola vazdušnog saobraćaja kao i socijalna dječija zaštita."

ODGOVOR: Održavanje puteva je uvršteno u član 21 Nacrta zakona.

5. Primjedba na član 21, u kojem treba da ostanu navedene djelatnost izgradnja i rekonstrukcija puteva,

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Za koji vas molimo za sledeće: Da li je potrebno da državni organ zahtjeva od Arbitražnog vijeća da formira vijeće i donese odluku o minimumu proces rada, Ako nisu sve djelatnosti iz člana 21, djelatnosti koje vrši državna uprava, ili je ipak takva procedura? Mišljenja smo da zbog važnosti i djelatnosti iz člana 21, minimum rada treba postojati od samog početka do odluke Arbitražnog vijeća, a po odluci, proces minimalnog rada se može nastaviti, ili se može ukinuti – zadnji stav člana 21.

ODGOVOR:

Primjedba se ne prihvata, jer održavanje puteva nije djelatnost od vitalnog značaja u smislu stavova Komiteta eksperata Međunarodne organizacije rada.

7. PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE SAVEZA SINDIKATA CRNE GORE

1.Primjedba na član 10 tačka 5 riječi “ najduže jedan dan “ se brišu :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:

Ovako ograničenje trajanja štrajka nije u duhu sindikalnih prava i sloboda. Naime pozitivna iskustva iz mnogih evropskih zemalja štrajk solidarnosti predviđaju kao legitimno sredstvo radničke borbe bez strogih vremenskih ograničenja. Takođe, ovakav način ograničavanja prava na štrajk solidarnosti je u suprotnosti sa Konvencijom MOR 87 i 98 , jer sindikalna solidarnost mora biti slobodno ostvariva, osim ako direktno ugrožava javnu sigurnost ili zdravlje.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer ograničenje u pogledu trajanja štrajka postoji i kod štrajka upozorenja. Osim toga, sindikalna solidarnost se može manifestovati na razne druge načine, ne samo pomoću štrajka solidarnosti.

2.U članu 16 tačka 4 se briše :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 2:

Pitanje broja štrajkačke straže je pitanje i isključivo pravo sindikalne organizacije i to pitanje se upravo uređuje odlukom o stupanju u štrajk. Broj štrajkačke straže treba da bude određen po principu proporcionalnosti, vodeći računa o pravu na štrajk i slobodi izražavanja, svakako vodeći računa da se ne ugrožavaju javni interesi. Sindikati su legitimni predstavnici radnika, i oni su najpozvaniji da procijene : broj potrebnih ljudi da štrajk bude vidljiv i sproveden shodno zakonu a u cilju izbjegavanja negativnih posledica.

ODGOVOR:

Prethodno je prihvaćen prijedlog da se briše stav 4 u članu 16.

3.U članu 18 tačka 1 riječi “ sudu, tužilaštvu “ se brišu :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 3:

Pitanje organizovanja štrajka u sudovima i tužilaštvu a kako je to definisano članom 18 Nacrta Zakona bez prava na pravnu zaštitu, može predstavljati nedozvoljeno ograničavanje prava na štrajk. Shodno tome sudovi i tužilaštvo trebaju biti izmješteni iz predmetnog člana.

Agencija za nacionalnu bezbjednost sama po sebi nije nezavisno tijelo, a imajući u vidu i način na koji je predmetni član definisan jasno je da nije data nikakva mogućnost preispitivanja njihovih odluka-mišljenja po ovom pitanju. Zaposleni nemaju pravo žalbe niti mogućnost na pravnu zaštitu protiv odluke kojom se štrajk zabranjuje. Ovako data formulacija, koja uz to ne daje ni mogućnost prava na “ žalbu “ omogućava zabranu štrajka. Na ovaj način se pravo na štrajk zaposlenih u sudstvu i tužilaštvu pretvara u pravo koje postoji samo ako ga izvršna vlast odobri.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. Zaposlenima u sudu i tužilaštvu nije po automatizmu zabranjeno organizovanje štrajka, već samo u slučaju da Agencija za nacionalnu bezbjednost procijeni da bi organizovanje štrajka ugrozilo nacionalnu bezbjednost, bezbjednost lica, kao i funkcionisanje organa vlasti.

4.Član 23 – Kako bi zaštitili pravo na štrajk u situacijama kada se minimum procesa rada namjerno ili iz nemara ne utvrdi u predviđenom roku, predlažemo da se u članu 23 doda novi stav koji glasi :

“ Izuzetno od stava 1ovog člana , štrajk se može organizovati i ako akt o minimumu procesa rada nije donijet u roku propisanim članom 23 ovog zakona ” :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4:

Dati predlog, kao što je već rečeno je u cilju upravo zaštite prava na štrajk u onim situacijama kada se minimum procesa rada namjerno ili iz nemara ne utvrdi u predviđenom roku.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata. U svrhu poštovanja zakonom predviđenih obaveza u članu 38 Nacrta zakona predviđeno je da će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 5.000 eura kazniti za prekršaj odgovorno lice, odnosno starješina organa državne uprave ako ne obavijesti Agenciju u skladu sa članom 23, stav 1 ovog zakona.

5.U članu 31 stav 3 briše se :

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5:

Ovaj član nacrta Zakona, stav 3 , nije usklađen sa međunarodnim standardima, jer ovakvom odredbom stvara se prostor za široku odgovornost sindikata, čak i kad do štete nije došlo namjerno, te bi nesumnjivo proizvodio do obeshrabrivanja pri sindikalnom djelovanju. Takođe, postavlja se pitanje šta sa sindikatima koji su svoje aktivnosti sprovedi u dobroj vjeri, u cilju ostvarivanja prava iz rada i po osnovu rada i bez namjere za stvaranje materijalne štete poslodavcu. U ovom slučaju takođe nije predviđen nikakav mehanizam zaštite sindikata. Znači o naknadi štete se može govoriti samo kada je ista nastala kao posledica direktnog protivpravnog djelovanja sindikata. Takođe u predmetnom članu je upitno ko i na koji način procjenjuje štetu.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer se obaveza naknade štete koju je pretrpio poslodavac odnosi se samo na nezakoniti štrajk.

6. Član 36 treba preformulisati, na način da se predvidi manji iznos novčanih kazni za sindikate

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 6:

Predvidjeti manje iznose kazni obzirom da visima novčane kazne do 10.000€ koja bi bila izrečena zbog formalnih nedostataka (npr.nedostatak spiska zaposlenih u štrajku) je neproporcionalna, posebno ako nije bilo štete ili namjere, obzirom da isto može dovesti do obeshrabrivanja za organizovanje štrajka. Takođe, predviđanje individualne odgovornosti ” po automatizmu ”, bez

obaveze da se utvrdi lična odgovornost odgovornih lica, je u suprotnosti sa konvencijama MOR-a.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer su predviđene kazne koje imaju za cilj poštovanje obaveza predviđenih zakonom.

7. Član 38 treba preformulisati

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 7:

Ovim članom nijesu prepoznate vrste prekršaja, prema njihovoj težini, već je za sve prekršaje predviđen isti raspon kazni (od 500 do 1000 eura).Znači, čak iako sindikat pogriješi bez namjere, to može biti kažnjen zbog formalnih grešaka.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer su predviđene kazne koje imaju za cilj poštovanje obaveza predviđenih zakonom.

8. Propisati novi član a kojim bi se definisalo pitanje Privremene obustave (suspenzije) štrajka i koji bi glasio:

(1)Štrajk se može privremeno obustaviti (zamrznuti) iz opravdanih razloga, kao što su : vođenje pregovora između strana u sporu, posredovanje ili arbitraža, čekanje odluke suda ili drugog nadležnog organa, ili druge okolnosti koje mogu uticati na ishod spora.

(2) Odluku o suspenziji štrajka donosi organ sindikata koji je proglasio štrajk.U odluci se navode razlozi, period trajanja suspenzije i uslovi pod kojima se štrajk može ponovo aktivirati.

(3)Tok roka za otpočinjanje štrajka, ako on još nije započeo, odnosno njegovo trajanje,ako je započet,se prekida tokom suspenzije, i nastavlja se po njenom isteku.

(4)O suspenziji se bez odlaganja obavještavaju poslodavac i zaposleni koji učestvuju u štrajku.

(5)Ponovno aktiviranje štrajka vrši se obavještavanjem poslodavcu, bez potrebe za novom najavom, ukoliko se nastavlja na već proglašeni štrajk

Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8:

Ovim članom bi se definisalo pitanje koje se u praksi , pokazalo kao otvoreno, odnosno nedorečeno.Kao osnovno sredstvo za rješavanje nastalog problema koji je doveo do štrajka jeste sprovođenje socijalnog dijaloga, ali ništa manje značajna pitanja su i pitanja ishoda arbitraže, donošenje presude nadležnih sudskih ili druge okolnosti koje mogu uticati na dalji tok štrajka.Shodno tome definisanje ovog pitanja u predmetnom zakonu bi bilo od izuzetnog značaja za sve strane u sporu.

ODGOVOR:

Prijedlog se ne prihvata, jer je u članu 13, stav 10 predviđeno da u slučaju da štrajk nije otpočeo u roku od tri mjeseca od donošenja odluke, organizatori štrajka su dužni da donesu novu odluku o štrajku.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja:

Podgorica, 19.09.2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije:

Direktorat za socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje